

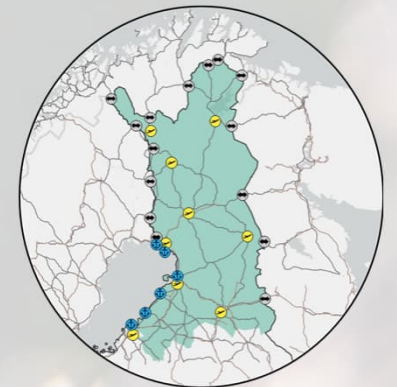
LAPIN LIITTO

SITOWISE
The Smart City Company

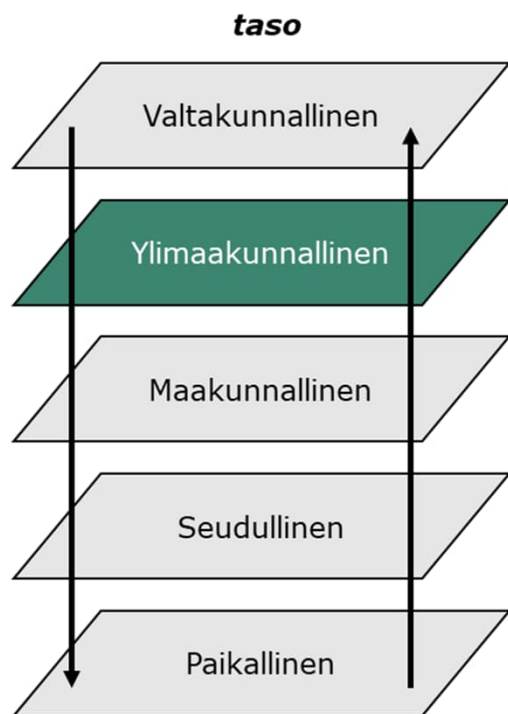
Pohjoisen liikennestrategia 2036

Esittelyaineisto

2.11.2023

Mikä on ylimaakunnallisen liikennestrategian rooli?

- Liikennejärjestelmätystä tehdään useilla eri tasoilla.
- Ylimaakunnallisella tasolla korostuvat asiat, jotka ovat maakunnille selkeästi yhteisiä (olematta kuitenkaan täysin valtakunnallisia).
Esimerkiksi:
 - Pitkämatkainen liikkuminen ja pitkämatkaiset kuljetukset sekä niihin liittyvät väylät ja solmut ovat tyypillisesti ylimaakunnallisia asioita.
 - Arjen liikkumiseen kytkeytyvät näkökulmat, kuten kestävän liikkumisen edistäminen, esteettömyyden lisääminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen ovat tyypillisesti seudullisen ja paikallisen tason asioita. Näihin liittyviä selvitys- tai linjaustarpeita voi ilmetä myös muilla tasoilla.
 - Merkittävät yhteiskunnalliset trendit, kuten väestön ikääntyminen tai liikenteen ilmastovaikutukset, ovat tyypillisesti valtakunnallisen liikennejärjestelmätystä asioita, mutta niistäkin voi nousta näkökulmia ja teemoja ylimaakunnalliselle tasolle.

Työn painopisteet ja rajaukset

- Työn tavoitteissa ja toimenpiteissä priorisoidaan selkeästi Pohjois-Suomen yhteiset ja vain keskeisimmät liikenne- ja logistiikkajärjestelmän kehittämistarpeet
- Tämä tarkoittaa, että työssä:
 - Huomioidaan asiat, jotka ovat merkitykseltään yhteisiä Pohjois-Suomelle. Asioita, joilla on jo selkeät toimintamallit (esim. liikenneturvallisuuustoimijatyö), ei painoteta
 - Keskiössä strategiset kehityshankkeet ja –potentiaali, joiden suunnittelun edistäminen tai toteuttaminen on realistista tarkastelujaksolla
 - Painotetaan Pohjois-Suomelle ominaisia ja erityisesti muusta Suomesta poikkeavia asioita. Nostetaan harkiten esille yleisiä, valtakunnallisia tarpeita ja haasteita.
 - Karsitaan paikallisia toivelistoja ja nostetaan viestintäkärjiksi vain muutamat keskeisimmät asiat, joihin kaikki sitoutuvat.
 - Pidetään työn tarkastelun taso ylimaakunnallisena ja liikennejärjestelmätasoisena.

Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian lähtökohdat toimintaympäristöanalyysin perusteella

Kansainvälisyys

- Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkajärjestelmän rooli ja merkitys on kasvanut huomattavasti
- Sotilaallisen liikkuvuuden sekä huolto- ja toimintavarmuuden merkitys korostuu erityisesti Ruotsiin ja Norjaan johtavien yhteyksien osalta
- Ylimaakunnalliset ja kansainväliset yhteydet korostuvat työssäkäyntialueiden laajentumistarpeen myötä
- Kansainväliset ulkomaankaupan kuljetusreitit voivat muuttua
- Lentoliikenteen ja lentoasemien merkitys alueella suuri

Elinkeinot

- Akku-, kaivos- ja vetyteollisuuden kuljetukset lisääntyvät alueella
- Kaivos-, metalli- ja metsäteollisuuden kuljetukset ovat alueella merkittäviä (alempi tieverkko)
- Matkailun merkitys alueella suuri, kasvun näkymät vahvat lähivuosina

- Verkkokauppa (B2B ja B2C) kasvattaa jakelukuljetuksia ja hajauttaa virtoja

Muuttuva ilmasto

- Jäänmurron tarve lisääntyy ja alusten kulkunopeudet hidastuvat
- Sään ääri-ilmiöt haastavat infrastruktuurin kestävyyttä
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuuri tulee mahdollistaa pitkämatkaiselle liikenteelle

Yhteiskunta

- Väestön ikääntyminen ja kestävyysvaje edellyttävät nykyistä tehokkaampia henkilökuljetuspalveluita
- Haja-asutusalueella asuvien määrä huomattava maan keskiarvoon nähden
- Digitalisaation odotetaan sujuvoittaman liikkumista ja tehostavan kuljetuksia tulevaisuudessa

Visio: Pohjoisen liikennejärjestelmästä elinvoimaa, kilpailukykyä ja toimintavarmuutta koko läntiselle Euroopalle

Tavoitteet:

Kansainvälisten käytävien kehittäminen parantaa Pohjoisen ulkoista ja sisäistä saavutettavuutta.

Teollisuuden, alkutuotannon ja matkailun sekä sotilaallisen liikkuvuuden edellytykset paranevat

Matka- ja kuljetusketjut sujuvoituvat pitkien etäisyyksien Pohjoisessa

Läpileikkaavat teemat

(=eli asiat, joita kaikkien toimenpiteiden tulee pyrkiä toteuttamaan)

- Liikenteen päästöjen vähentäminen, luontokadon huomioiminen sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Turvallisuuden sekä toiminta- ja huoltovarmuuden parantaminen

Tavoitteet ja toimintalinjat:

Kansainvälisten käytävien kehittäminen parantaa Pohjoisen ulkoista ja sisäistä saavutettavuutta.

- Rajanylityspaikoille johtavat yhteydet ja liikenteen solmupisteet mahdollistavat sujuvan liikenteen.
- Lentoliikenneyhteydet ja lentoasemat mahdollistavat kansainvälisen matkailun kasvun sekä saavutettavuuden.
- Satamat toimivat tehokkaasti ja satamiin johtavat väylät varmistavat ennakoitavat kuljetukset.
- Alempi tieverkko toimii kustannustehokkaana osana yritysten kansainvälisiä kuljetusketjuja.

Teollisuuden, alkutuotannon ja matkailun sekä sotilaallisen liikkuvuuden edellytykset paranevat.

- Tieverkon kehittämisessä ja hoidossa huomioidaan nykyiset vahvat elinkeinot*, vihreän siirtymän kuljetukset** sekä sotilaallisen liikkuvuuden tarpeet.
- Rataverkon välityskykyä kasvatetaan ja uusia suuntia kehitetään liikenteen tarpeita vastaavaksi.

* Kaivos-, metalli- ja metsäteollisuuden kuljetukset sekä matkailu ovat alueella merkittäviä

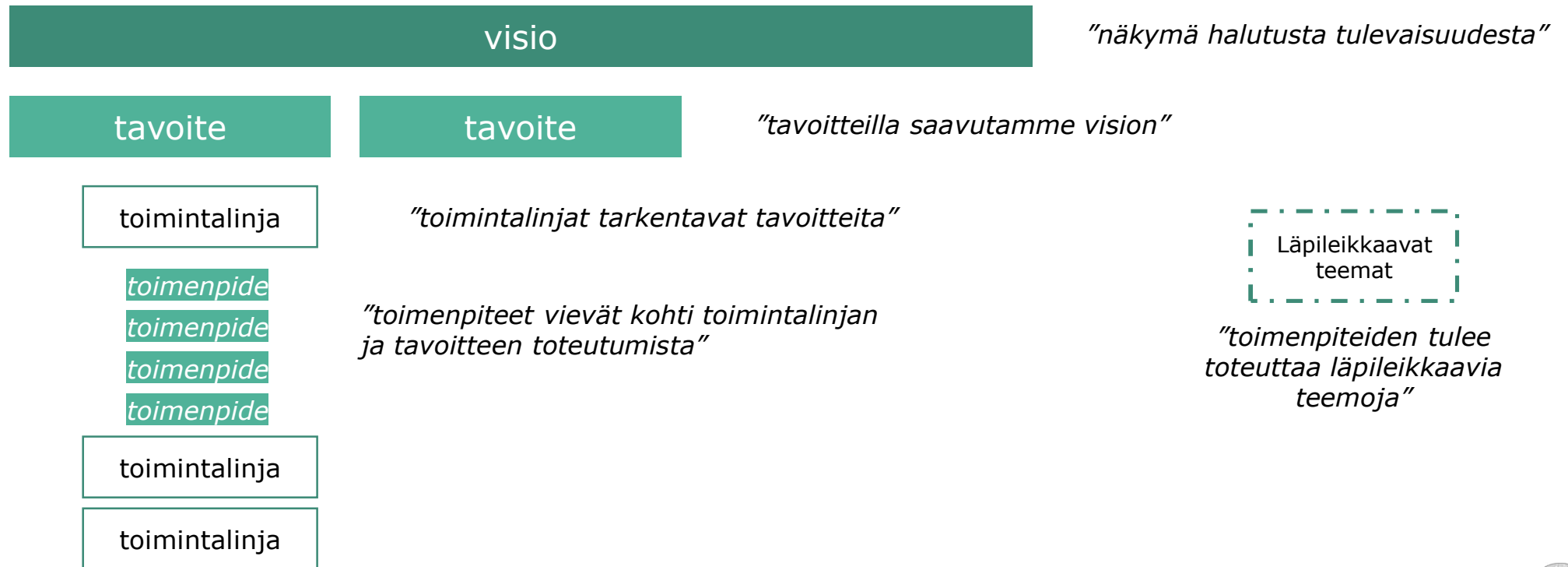
** Akku-, tuulivoima- ja vetyteollisuuden kuljetukset lisääntyvät alueella

Matka- ja kuljetusketjut sujuvoituvat pitkien etäisyyksien Pohjoisessa.

- Maakunta- ja matkailukeskusten välisiä yhteyksiä kehitetään tärkeänä osana rajat ylittäviä matkaketjuja.
- Työssäkäyntialueiden kestävää liikkumista edistetään.
- Älykkäillä ratkaisulla ja kuljetuksia yhdistämällä tehostetaan julkisesti hankittuja kuljetuksia ja tavaroiden liikkumista.
- Tietoliikenneyhteydet mahdollistavat etätyön ja paikkariippumattomuuden.

Toimenpiteet muodostuvat vision, tavoitteiden ja toimintalinjojen kautta

Työn aikataulu ja jatkoaskeleet

- Toimenpiteiden priorisointityöpaja, 22.11
 - Painotettu kutsutuissa elinkeinoelämän edustajia.
- Raporttiluonnoksen julkaisutilaisuus 10.1 klo 9
 - Raporttiluonnos on kommentoitavana 12.2 asti ja se viimeistellään helmikuun loppuun mennessä.

